

بهینه‌سازی تعاملات اجتماعی در بافت تاریخی - فرهنگی با رویکرد پایداری، مطالعه موردی پارک سید ابراهیم محله شتربان تبریز

اعظم طاهری^۱

۱- کارشناس ارشد معماری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرند، as.taheri1@gmail.com

چکیده

طراحی و احداث بوستان‌های محلی، به عنوان بخشی از فضای سبز شهری، از موضوعات مهم در طراحی و برنامه‌ریزی شهرهای معاصر هستند؛ در حالی که اکثر طراحی پارک‌های شهری با هدف تامین فضای سبز صورت گرفته است و به نوع و کیفیت روابط بین شهروندان و افزایش مدت حضور آن‌ها در یک فضای امن و با تعاملات بیشتر توجهی نشده است، از طرفی پارک‌های شهری دارای کارکردهای گوناگون اجتماعی، اقتصادی و اکولوژیکی می‌باشند. از این بین، کارکردهای اجتماعی به دلیل ارتباط مستقیم آن با شهروندان و مشارکت آن‌ها در ایجاد یک فضای پویا اهمیت ویژه‌ای دارد. در این مقاله ابتدا به بررسی شاخص‌های پایداری و تاثیر آن‌ها بر محیط پرداخته شده است، سپس بر اساس مطالعات کتابخانه‌ای و میدانی به تاثیر موارد فوق بر سایت مورد مطالعه، پرداخته شده است و خروجی مطالعات در غالب راهکارها و کاربری‌های پیشنهادی جهت پویایی فضا و تعاملات اجتماعی بیشتر ارائه شده است.

واژه‌های کلیدی: توسعه پایدار، پایداری اجتماعی، امنیت اجتماعی، مشارکت اجتماعی، فضای سبز

۱- مقدمه

در فرایند توسعه پایدار، نقش پایداری اجتماعی در تحقق اهداف بسیار حائز اهمیت است. از این رو در اهداف راهبردی توسعه پایدار مضامینی چون توانمندسازی، افزایش قدرت و آزادی انتخاب، توسعه و گسترش مشارکت، ارتقاء کیفیت زندگی، ظرفیت‌سازی نهادی، امنیت اجتماعی، مسئولیت‌پذیری و رفاه اجتماعی به شکلی گسترده مورد تاکید قرار گرفته است، همانطور که می‌دانیم طراحی شهری در دوران پست مدرن بر اهمیت بسترهای محلی تاکید دارد؛ بستری که از طریق حفظ هویت بومی و میراث تاریخی شهرها شکل می‌گیرد، چرا که امروزه کاهش تعاملات اجتماعی در بافت تاریخی- فرهنگی بخاطر عدم وجود قرارگاه رفتاری مناسب، امن و جاذب جمعیت مانع از توسعه اصول پایداری و حضور جمعیت و برخوردهای اجتماعی شده است که نیاز به راهکارهایی برای باززنده‌سازی بافت تاریخی می‌باشد.

در این راستا، در پژوهشی با عنوان بازطراحی بوستان‌های محلی با تأکید بر توسعه روابط اجتماعی، راهکارهایی برای طراحی بوستان‌های محلی ارائه شده است [۱]. در پژوهشی دیگر با عنوان طراحی فضای شهری به منظور ارتقاء تعاملات اجتماعی به شناخت روش‌های تقویت تعاملات اجتماعی در بلوار بین محله‌ای پرداختند [۲] و در مقاله ای با عنوان نحوه ارتقاء کیفیت فضایی پارک‌های شهری به منظور افزایش بهره‌وری اجتماعی و پیشگیری جرائم ناهنجاری پارک ملت شهر ایلام پیشنهاداتی ارائه شده است [۳] در پژوهشی دیگر محله سکونت، توسعه پایدار و اولویت‌های اجتماعی بررسی شده است [۴]. در